

Минув березень, жіноче свято по-заду, але залишається свято постійного людського спілкування з чудовою людиною — завжди простою і доброю, чуйною і глибоко інтелігентною у вчинках і справах, молодію та енергійною у науці. Про цю людину й ітиметься в нашому нарисі — це професор Тамара Семенівна Скобло...

Вона народилася в професорській сім'ї в Маріуполі. Батько — металург, мати — лікар, — були вимогливими до дівчинки. У навчанні не допомагали, тому вона намагалася з усіма справами впоратися сама, а їх було доволі: дві іноземні мови, спортивна гімнастика, музика, точні науки в школі та безліч друзів і подруг — де вже тут вільний час!..

Після закінчення школи хотіла вступити до медінституту, поїхала у Дніпропетровськ. Але побувавши у лабораторіях і кабінетах, зрозуміла, що не зможе. Головна причина — не могла дивитися на чужі страждання.

Це було характерним не тільки для юності, а залишилося на все життя. Мабуть, народилося це відчуття болю при стражданнях інших людей ще в дитинстві, в роки війни, коли вона з матір'ю і бабусею опинилася в партизанському загоні в районі Волгограда і особливо на переправі, коли мати супроводжувала поранених і під час обстрілу була важко поранена в голову. П'ятирічна Тамара від нестачі води захворіла на той час черевним тифом. Чимало подій тієї пори забулися, але ці... — завжди перед очима.

Так, мабуть, саме вони й були причиною відмови від медицини і прийняття рішення не їхати з дому, продовжити справу батька.

Дівчина вступає до Маріупольського металургійного інституту, який закінчує у 1958 році. Навчалася на металургійному факультеті, спеціальність — металознавство та термічна обробка металів, обладнання термічних цехів.

Вона завжди і в усьому прагнула бути першою. По-перше, щоб не нервувати перед зустріччю з викладачем, а по-друге, — щоб батько за неї не червонів. Багато часу приділяла хатній роботі — прибирала, прала, готувала їжу. Сім'я з п'яти чоловік мешкала в двокімнатній квартирі, без особливого добробуту.

Лауреат Державної премії України, проф. Т.С. Скобло.

Диплом одержано за розробку та впровадження у виробництво нових типів прокатних валків і борошневих вальців.

Взагалі вона вже в ті часи була «працеголіком». А після смерті батька, а потім й мами, тільки робота допомогла їй пережити гіркі дні... Та ще близькі люди — брат, а потім чоловік і своя сім'я. І все ж вона навіть зараз, через стільки років, гостро відчуває втрату батьків. У спогадах про них завжди шукає і знаходить душевну підтримку в скрутні хвилини життя... А таких хвилин завжди вистачало...

Період підготовки до захисту докторської дисертації був саме таким. Ускладнення були пов'язані зовсім не з виконанням роботи, її представленням, організацією захисту, а з атмосферою, що оточувала її в Інституті металів, де вона працювала старшим науковим співробітником. У керівників усіх рівней виникало ревне питання: «А чому не я?».

Нікому з оточуючих не спадало на думку, що для підготовки дисертації потрібні роки важкої праці у дослідницьких лабораторіях та на підприємствах. А Тамара Семенівна мовчки виконувала цю роботу, ні з ким її не обговорюючи. Потім просто оголосила, що робота готова. Декому із співробітників це здалося обурливим. Ось тут й почалося...

І все ж таки вона вистояла, натомість пройшла справжню школу загартування. Тамара Семенівна за своє життя виконала понад 100 наукових робіт, надрукувала монографію, взяла участь у підготовці довідника та п'яти підручників, надрукувала понад 200 статей та одержала 50 авторських посвідчень.

Тамара Семенівна вважає себе людиною слабкою, але завжди пригадує слова батька: «Не дуже хвилюйся за те, що трапилося сьогодні, бо завтра нові проблеми примусять про колишнє навіть не пригадувати». Так, бо інакше неможливо було б жити...

Цілеспрямованість, глибокі знання, вміння самоорганізуватися, постійне експериментування на підприємствах, здібність переконати співбесідника у своїй науковій правді — це все про неї.

Понад 30 років Тамара Семенівна працює з молоддю — студентами, аспірантами, молодими спеціалістами. Нікому і ніколи не відмовляла у консультаціях, порадах. Але не любить спілкуватися з тими, хто не хоче чесно трудитися, прагне жити за чийсь рахунок.

Спитав я Тамару Семенівну, — чи звикла вона до Харкова. Вона відповіла: «В Україні люди добрі, це пов'язано з м'яким кліматом, працелюбністю, добре розвиненим почуттям гумору. Культура, щоправда, потребує дальшого розвитку, але це, на мій погляд, можливо тільки у дружбі з Росією. Що стосується Харкова, то вже звикла, як до рідного».

Коли розмова торкається нинішнього становища у науці, усмінене обличчя Тамари Семенівни стає сумним:

«— При сьогоднішньому безгрішші, сподівання лише на власний ентузіазм та ентузіазм співробітників. Але чи довго це може тривати?.. Така точка зору не лише у мене, але й у професури ХДУ, ХАДІ, ХДПУ. Суспільство не проживе без науки, без передових думок і праць. А як вижити молодим? Через матеріальні негаразди у них прагнення до знань відходить на другий план. Наслідки цього важко уявити зараз. Тим більше, що від справ відходять нерідко саме найбільш здібні й корисні науці... Україні потрібні люди з твердими переконаннями, віддані своїй справі професіонали і віддані народу патріоти, інакше економіку не підняти і науку не відродити...»

Наприкінці бесіди я спитав Тамару Семенівну, чи задоволена вона життям, минулими роками.

«— Так, — відповіла вона, — я виховала гарного сина, багату учнів, чимало дізналася в науці та житті, саджала дерева. Та ще не вечір! Передчасно підводити остаточні підсумки. Це так би мовити, ще не підбиті результати!..»